

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	1 óra 60 f.	Videken:	1 óra 1 K —
1 évre 1 K 80 „	1 évre 3 „ —	1 évre 3 „ —	1 évre 6 „ —
1 évre 3 „ 60 „	1 évre 6 „ —	1 évre 6 „ —	1 évre 12 „ —
1 évre 7 „ 20 „	1 évre 12 „ —		

Főszerkesztő és lapkiadó: **Baranyay Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Tegyes szárok kaphatók a jutánytözsédekben.

(c) Garbai, a munkásbiztosító-pénztárak valami főfaktora, pár évvel ezelőtt még kőműves kollégáival vakolt, ma azonban már csak beszél. Eltekintve attól, hogy mit szokott beszélni, elég jól beszél. Sőt a tegnapi diszgyűlésen mondott beszédében azt is meg lehetett hallgatni, amit mondott. Kétségteljesen szokása ellenére több okos dolgot is mondott. Nem lett volna azonban Garbai, ha a kalapács ujelét el nem hajítja. Gondtalan életében észrevette ő is, hogy Magyarországon újabb az ipar kezd fellendülni, nagyobb tért hódít magának. A filozófiát azonban rossz iskolában tanulta, így a következtetése is az ő bölcselétére vall. Kijelentette, hogy Magyarország is iparállam lesz. Szerinte lassan törtenik ugyan ez, de fine finaliter egy szép napon arra ébredünk fel, hogy iparállam levegőjét szívjuk.

Hát bizony ez nem egészen így van. Hazánk természeti fekvésénél fogva mindenkor agrár állam fog lenni, ezen még Garbai sem változtathat. Lesz nagyobb iparunk, olyan, amely maival össze sem hasonlítható, de nálunk akkor is a fő az öke lesz, meg a borona, amellyel azt a sok millió kövér földjeinket megműveljük.

Más. Gyerekkorom óta csaknem mindig háboru van. Nem a férj és feleségek között, hanem ország és országok között. Azután nem is olyan esetetarték azok, hanem amolyan tisztességes háboruk, ahol sok ezernek kilyukasztják a gyomrát, s amely háboruk jó egy csomó koronácskába kerülnek. Ilyen volt a görög-török, angol-bur, orosz-japán háboru, nem is említve a harmadrendűeket. Ilyen ma az olasz-török és török-balkán háboru. Ez mind csak arra jó, hogy kevesebb legyen az ember, több legyen a nyomorék, kevesebb legyen a pénz, több legyen a szegénység. Ez mind csak azért van, mert egyik-másik ember, legtöbbször az uralkodó nem tud megférti a bőrében, hatalmi hóbortjai vannak. Ezen hatalmi hóborttért veszik ki a szegény ember zsebéből a pénzt, s ráadásul odaállítják az ellenségnek nevezett felebarátja elé, aki azután egy golyóval megszabadítja az élet terheitől. A dolog komikuma pedig abban áll, hogy mióta a világélke érdekében konferenciáznak, azóta van a legtöbb háboru.

Jó lenne nem konferenciázni, talán kevesebb lenne a háboru.

Készenlétben kell lenni.

Most, hogy a montenegrói határon már megdördültek az ágyuk és „iam proximus, ardet ucalegon“, nem érdektelen, ha a katonai ügyek utvesztőiben járatan közönséget felvilágosítjuk, hogy mi a teendője minden épkezláb embernek az esetleges mozgósítás elrendelésekor.

Az első dolog, amit le kell szögeznünk, az, hogy a mozgósítás mindannyiunkat érdekkel. Mert az 1912. XXX. törvénycikk 7. §-a szerint:

„Azok a hadköteles korban álló egyének, akik a tulajdonképpeni hadi szolgálatokra ugyan nem, de az ezekkel kapcsolatos másnemű szolgálatra alkalmasak, hadi állományra való kiegészítés eseté, és háboruban ily szolgálatra alkalmazhatók.“

Ebből az következik, hogy az esetleges mozgósítás min-

den embert érdekel, mert nem tudhatja senki előre, hogy a hadseregnek melyik és mennyi szervét kell hadi állományra kiegészíteni. Hadiállományra való kiegészítés szüksége esetén a közöshadsereg, honvédség tartaléka, póttartaléka egyaránt azonban behívható tényleges szolgálattételre, valamint a népfőlkéles is, mely utóbbihoz minisztertanácsi határozat kell és nem törvényhozási, mint az elterjedt tévhit. A honvédség és népfőlkéles egyaránt kihívható az ország határain kívül. Egy pótparagrafus intézkedése szerint ehhez csupán a minisztertanács határozata kell és a király elrendelheti, hogy oda vigyék külföldre a honvédséget és népfőlkéleket, ahová szükséges. Amint a mozgósítási rendelet megjelent, mindenkinek önmaga iránt való kötelessége vakon engedelmességet, mert a törvény nem ismer tréfát, nemcsak a katonáknál, de a civileknél sem. 1912. XXX 56. §. Minden szolgálatkötele. a kibocsátott behívásnak mins

Az énekpróba után.

Írta: **Kincs István.**

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Ha a megelégedett ember fehérhólió, akkor a megelégedett asszonyról jobb nem is beszélni. Hat leső gyertyával keresd világos nappal s az a gyertya szent, hogy előbb a körmődre eg, mintsem ráakadnál egyetlen olyan fehérnépre, ki tulajdon sorsával meg volna elégedve.

Öreg betűkkel van az beírva a végzet könyvébe, hogy a nő rendszeren elhibázta hivatását. Ki tehet róla? Pedig ugy van. Ki engedelmese férjéről álmadozik, leányasszony marad. Ki művésztetre adná a fejét, annak a szél rendszeren valami prózai mesterembert horl az utjába. Ki az ábrándok ólén a miniszteri tanácsosok közül válogat, az asszony korában nem ritkán a kaputulccsal is megbarátkozik.

Menynyi megtévedt egzisztencia!

Hát akinek meg asszonykorában jön meg a bogara, — tesztem,

mint Homonnai barátom feleségének. No ott a fadeák is türelmét vesztené, hogy ostort-kapát fogva irlgalom nélkül kipuszta a nagyzás veszedelmes nyavalyájának utolsó gyökerét is.

Csak Homonnai nem vesztette el.

Jámbor ember volt. Többet mosolygott, mint káromkodott. Az Ur-isten nem hiába teremtette statisztikusnak. Volt is olyan flegmája, akár a rhodusi világító-toronyrak, melynek lábai között ezrével surrantak át századokon keresztül a hajók s szegény egyetlenegy se rugott még oldalba. Homonnai miatt is előbb össze veszhettek volna azok a számok a papiroson, mintsem ő csak egy összeadáshoz hozzászámarmaztatta volna a tintakalamárist.

S ez a jámborsága otthon se tagadta meg magát. Árva szóval se bántotta volna meg a feleségét. Ugy éltek, mint két szerető fecske egy fészekben.

No de annyi boldogság sok is egyszerre a világon. S minek után megvagyon írva, hogy az ördög nem szenved a tiszta buzát, azért

hát Homonnai barátom vetését is megszerezte jóformán konkollyal.

Akkor ütötte föl legelőször a fejét, mikor a felesége énekeltni kezdett.

Hangja hiszen volt. De hát melyik asszonynak ne volna hangja a világon! A gyakorlat teszi a mestert s hogy ez a gyakorlat mily messze nyulik vissza az ezredvekbe, arról legszebb tanúságot tehetnek az ókor annalesai, melyek szerinti az első monopóliumot asszony kérte s azt is a nyelvélésre kérte. Már pedig a nyelvéléstől az énekig csak egy ugrás van. Mert hát alapszámban véve mindkettő torokköszörülés.

Es Homonnainénak éppen páratlan effetája volt. Férjeurát ugy tudta szoval tartani, hogy tiz Tallánországból visszakértült őbestert is csufia tett volna egyvögbe. Ha meg vitalkozni kezdett, akkor Homonnai tanácsosabbnak látta mindjárt az első szentenciánál kapitulálni, mert különben szent, hogy egy heli fezzugásába került volna minden összetűzés.

S annak az asszonynak ez az energikus természete az éneknél

sem tagadta meg magát. Hogy elkezdte, el se akarta hagyni. Annyi nótát összeszedett, hogy a városi cigánybanda az ablaka alá járhatott volna tanulni.

Homonnai először rettenetesen megörült ennek a fordultnak. Hiszten a mig énekel, tisztára elfeledte, hogy Homonnai fület, fejét telebeszélje. S az én barátom még mosolygott is. mikor a bajusza végét simogatta. Az jutott eszébe, hogy ennek az asszonynak soha ártatlanabb bogara nem jöhetett volna, mint épen ez a mánia.

Mert hát mánia volt már; ezt Homonnainak is be kellett ismerie. Csakhogy egy mánia mindig többet ér ezer rossz szokásnál. Hadd énekeljen, ha kedve tartja. Hallgatni, ő bizony szívesen hallgatja.

Darabig csak megjárta. Hanem azután! A pap is csak jaddig imádkozik esóért, mig el nem horjda a sok víz a szénáját. Homonnai is legalább arra virradt egy szép napon, hogy kettőjük közül nem ő a kisebbik bolnd.

Rendszeren a delet húzták el, mikor hazavergődött a hivatalból.

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lanunk 4 oldal.

00001097

denkor engedelmessé tartsz. (A kik nincsenek itthon és értesülnek, hogy mozgósítás van, menten hazajönni tartoznak.) Mozgósítás esetén csak a király adhat egyes alkalmaszásokra fölmentést a bevonulás alól, ha az illető közszolgálat megköveteli, hogy az illető alkalmazásában maradjon. De kizárólag a király elhatározásának van fentartva a kivételek meghatározása is.

A behívás alól való kibavást nagyon szigorúan büntetik. A legenyhébb büntetés hat havi börtön, de ha az illető bármi katonai függelme alatt áll, mint a közös vagy honvéd hadsereg tartalékosa vagy póttartalékosa, vétsége már a katonai bíróság elé tartozik. Ha az, aki nem tesz eleget a behívó parancsnak, már telesküdtött katonára és besorozás után mindenki fölesküszik, tette a katonai hatóság hatáskörébe tartozik.

Népfölkelés kötelezettsége alá esik minden hompolgár, ki akár az általános, akár csak a népfölkelési szolgálathoz szükséges védképességgel bír és sem a hadsereg sem a honvédség állományához nem tartozik, azon év elejétől fogva melyben tizenkilencedik évét betöltötte, azon év végeig, melyben a negyvenkettedik életévét meghaladta. A népfölkelés kötelezettségében áll továbbá hatvanadik életévének betöltéséig a hadsereg és honvédség nyugállományához és szolgálatonkívül viszonyához tartozó minden egyén. Csendőrség, pénzügyorség és erdészet személyzete szükség esetén mind csatlakozik a népfölkeléshez, tekintet nélkül hivatalosukra.

Ilyenkor első dolga volt asztalhoz ülni s jót cselekedni a fiatal asszony főtől. De hát hovatovább mindegyre öregebb rendetlenség szerződött a házhoz. A felesége kezdte már ebéd helyett énekszóval fogadni s mikor az ebéd után keredzősködött, az az ármányos fehérnép még föl is biggyesztette az ajkát. Azzal vigasztalta, hogy haragosan odamondta neki:

— Egy jó nóta mindig fölér egy középszerű ebédre.
No de nem addig van az! Mondja a boldondnak. Csak hogy beszélni mindig könnyű, tessék egyszer megpróbálni! Tartassa magát csak fél héten át ilyen nótaiból, megszerkesztett étlapokkal s ha arra nem átkozza meg, ki az első kótát feltalálta, akkor Kutyabagós sincsen Magyarországon.

Az az asszony az utolsó csöpp esztét is eladta. Asszonyonnyal pedig akkor is nehéz boldogulni, mikor túlságosan okos, ha meg elment a sütnivalója, akkor meg épen nem lehet kezdeni vele semmit is. Homonnainának s kellett volna egyéb, mint hogy egyszer alaposan neki menjen a falnak. De hát hogyan? Mikor nincs, aki neki vigye,

Folyt. köv.

A népfölkelő a behívás napjától kezdve szintén a katonai bíróság hatáskörébe tartozik mindazok a hírek, melyek ilyenkor kavarognak a mozgósításról és egyéb légyverés készülődéséről, természetesen leg alapnőküliek. Az a katonai indiszkréciót követnie el ilyesmivel, mint áruló büntetik, ami még a civil törvény szerint is életfogytigani fegyházzal jár. De nem véendő össze ezzel a bűnnel az a tilalom, mely a sajtóra vonatkozik a mozgósítási híreket illetően. Ennek a vétségnek neve: „hadititok közzététele”. És elköveti az, aki a monarchia fegyveres erejének állásáról, hadi mozdulatairól, erejének elhelyezéséről, fegyveréről, hadiszereinek minőségéről sajtó útján közleményeket nyilvánosságra hoz olyankor, mikor az ilyenmű közlések már hivatalosan eltiltattak. Ez a vétség az esküdtbíró hatáskörébe tartozik.

Székházavatus.

A kerületi munkásbiztosító pénztár ünnepsége.

Nagyszabású és várokozásoson fölül sikerült ünnepség keretében foglalta el új hajlékát, saját székházában a helybeli kerületi munkásbiztosító pénztár. A fővárosból s az ország minden részéből érkeztek ezalokorra városunkba vendégek, kiket a délelőtti órákban a helybeli pénztár vezetősége fogadott a vasúti állomáson. Nem cifra-ságból, nem pusztán az új háza való egyszerű átköltözés kedvéért fáradozott a vezetőség ezen ünnepség megrendezésén, hanem azért, hogy ennek keretében beszámoljon a pénztár öt éves múltjáról s tanúságot tegyen a nyilvánosság előtt az idő alatt végzett munkájáról és a munka nyomán keletkezett fejlődésről.

Diszközgyűlés.

A vendégek megérkezése után délelőtti fél 11 órakor kezdődött a diszközgyűlés Erdős József villanygyári igazgató elnöklétével. A vármegyeház nagytérmet egészen megtöltötte az érdeklődő közönség, melynek soraiban szép számmal voltak az előkelőségek is. Az emelvényen foglaltak helyet dr. Mentsik Ferenc miniszteri tanácsos, az ország munkásbiztosító hivatal vezetője, dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, gróf Sechenyi Viktor főispán, dr. Saára Gyula polgármester, Ballassa Sándor vármegyey főjegyző, Sarkady Ignác, a budapesti pénztár elnöke, Ságy Lajos rendőrfőkapitány, jelen voltak továbbá Streil Ferenc püspöki irodaigazgató, dr. Viszola Áajos püspöki titkár, a Kálmán Lajos kir. táblabíró, a helybeli Kereskedelmi Társulat, Ipartestület s több más intézmény és egyesület elnöksége, számos más

városbeli munkásbiztosító-pénztár igazgató sfb.

Erdős József a helybeli munkásbiztosító pénztár elnöke megnyitott beszédében üdvözölte a megjelenteket s az 5 éves jubileum alkalmából köszönetet mondott a pénztár minden jötevőjének.

Majd a közönség tájékoztatására megemlíti, hogy az 1907. évi XIX. t. c. életbe lépése előtt átlagos taglétszám 300 volt, hivatalos helyiség egyik Jókai-u. ház sötét udvari helyiségéből állott. Foglalkoztatott egy pénztárost, egy orvost, egy tisztviselőt és egy szolgát.

Feljődés legszébb fokmérője, hogy ma az átlagos taglétszám 12 000 és a mai napon felavatandó székház egy nagy emeletes épület, melynek földszintje orvosi rendelőintézet, emeletét hivatalos helyiségek foglalják el.

Az orvosi rendelőben a kerületi pénztár égisze alatt 42 orvos betegket és annak hozzátartozóit kezeli és a tisztviselő szám az ügyvezető igazgató vezetés alatt 14.

Ismertette részletesen a pénztár működésének arányait. Az elnököt beszéde végén lelkesen megéljenzették.

Steiner Géza a helybeli munkásbiztosító pénztár igazgatója röviden vázolta a munkásbiztosító pénztár azon törekvését és igyekezetét, melyet az irányban fejtett ki, hogy az intézménynek saját hajlékot teremtsen. Az ügybuzgó igazgató nagy tetszéssel fogadott beszéde után a helyi pénztár agilis főorvosa.

Dr. Friss Adolf mondta el nagy gondal összeállított tartalmas beszédét. A munkásbiztosító pénztár betegsegélyezési működéséről szükségességéről és arányairól nyújtott részletes felvilágosítást. Az orvosok munkáját ismertette. Tapssal és éljenzéssel jutalmazták a tartalmas beszédét.

Carbai Sándor az országos pénztár nevében beszélt. A szónoklat ama polcáról, melyre felállt, hamarosan közönséges vásártéri demokrata agitátor emelvényre süllyedt.

Dr. Mentsik Ferenc miniszteri tanácsos nagyon szépen beszélt. Új erővel vonuljon be — ugymond — a pénztár új helyiségébe. A segélyeket gyorsan, meleg szízzel nyújtsa, a jótalanul kéréket — mert ilyenek is vannak — crös lélekkel utasítsa el. A miniszteri tanácsos beszéde nagy hatást keltett.

Ezután pedig kedves meglepetésül, minden jelenlevő igaz öröme dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök emelkedett szólásra. Beszédét, melyet mint valamely némes főmből készült emléktárgyat erről a gyűlésről ajándék gyanánt fogadott mindenki, egész terjedelmében közöljük:

— Az őszinte érzések jegyében köszöntöm és üdvözölöm a kerületi munkásbiztosító pénztárnak ezt a diszközgyűlést. Mikor látom, hogy ezen a közgyűlésen nemcsak az érdekeltek, hanem az egész társadalom megjelent, remélem, hogy nem mint díszkeret jelentünk meg itt, hanem megjelentünk azért, mert a kegyetek érdekét az egész társadalom szívén viseli, megjelentünk azért, hogy a joghaladás és boldogulás nagy irányát megnyissuk.

Látjuk és tudjuk, hogyha igaz emberek akarunk lenni, akkor mindnyájunknak karöltve és lelkesen a nép boldogításának, a betegek gyógyításának, a tudatlanok

felvilágosításának, az alsóbb osztályok felélemelésének a diadalmas emberiség győzelmi útján kell járni. (Éljenk éljenzés és taps.)

Hallottam itt hángotatni és kiemelni azt a gondolatot, hogy valóban a mi érdekeink ezek az itteni közös érdekek. Azért a mi érdekeink, mert mi nem akarunk egy olyan társadalmat, mely hidegen jég réteggel van elkülönítve és osztályokkal elszigetelve, kegyetlenül és elenséges érzelmekkel, amely tehát végre is meghasonul önmagával. Hanem akarunk egy olyan társadalmat, mely különböző szinteken van elosztva, de egy közös érzéstől egy mélyszéges szeretettől áthatva és lelkesítve küzdeni és győzni tud!

Típorja ki a maga számára a boldogulás javait és tegye javakat közös javakká. Nem a felső tízezer, hanem az egész nemzet, az egész társadalom közös javára. Legyenek arról meggyőződve, hogy ez a nagy szociális mozgalom és az az osztályharc végre is nem égből csöppent idegen tünemény, hanem valami, ami az önk egyéniségéből forrt ki és jogalapja saját lelki problémáink közé tartozik s onnan szakad ki, akár mint osztályharc, akár mint küzdő törekvés alakjában.

Mélyen tisztelt Uram! Legyen szabad kijelentem, hogy a nemzet, egyház, állam, mindezen eszmék és törekvések alapján állnak: „Ubi bene, haec patria.” Ahol nincs javam, oda szívem sem tapad. Ha nincs kenyérem, elfogy a lelkem. A hazát szereti az, aki házat ad, hazát szereti az, aki házat ad, hazát szereti az, aki egészséget ad, házat ad az ad, aki emberséges életet ad.

Ebben látom én egyszersmind egész kialakulását annak a nagy kulturális törekvésnek programja az, amely azt akarja, hogy a boldogság és a némes emberi élet ne csak a munka mellettkerem legyen, amint a mostani társadalomban van, hanem az a boldogabb emberi élet, amely most csak mellettkermék és nem fő termék, biztosítva legyen.

Ez az ideális kultúra, az érzéseknek nagy és szent világa biztosítva legyen valamely alapon. Ez a nagy kulturális probléma! Mindenki, aki ezen fárado, dolgozzék bár valami közönséges érdeken, tesszem azt egy beteg ágyánál, mélyen tisztelt uraim aki valamiképpen dolgozik ezen a közös érdeken, az felragyogtatja a napot, vagy ha nem is a napot, annak legalább a pacsirtáját, mely imádkozva énekel és hirdeti egy nemesebb állapot alapját és ezek a hangok az emberiséget eltöltik azou reménnyel, hogy éljedj, ne aludj, felhasad ránk a nap.

A szeretet, amely az embereket egymáshoz közelebb hozza, mélyen tisztelt közgyűlés, lesz az alapja annak, hogy nem valami óriási emberboldogságot, hanem egy kis egészséget, egy kis emberséges életet remélhetünk.

Kívánom, hogy ez a munkásbiztosító igazán pénztár legyen, legyen benne minél több pénz, folyjon be és ki, de ne legyen az indiai kincses ember tárháza, hanem kifolyjon belőle a kincs apró pénzre felváltva, legyen a pénztár apró emberek segítésére, boldogságára. Válgjon ez minden ideális embernek boldogságára, örömeire és kegyetek javára. (Leles éljenzés és hosszantartó, frenetikus taps.)

A püspök beszéde után Erdős elnök bezárta a közgyűlést.

A vármegyeház előtt lefénnyekozt a közgyűlést.

A Kégy György utcai székház megtekintésére körülbelül százan mentek el. Igazán modern helyisége van a pénztárnak.

A kényelmesen berendezett irodák és a tanácssterem az emeleten vannak; a földszintet pedig egészen a rendelő intézet foglalja el. Itt van egy váróterem, egy iroda, két rendelőszoba a legmodernebbül berendezve. Egy sötét szoba még üresen áll.

— Idején kérem a Röntgen gép, mondja a kalauzoló főorvos.

Szóval a munkásbiztosító pénztár a közel napokban Röntgent kap. Ez lesz az első Székesfehérváron.

Az ebéd.

D. u. 1 órakor a Magyar Királyi szálloda emeleti nagytermében bankett volt, melyen számos felköszöntő hangzott el. Az elsőt a főispán mondta a királynak, dr. Friss Adolf a főispánnak, Erdős József az országos pénztárnak, dr. Saára Gyula Erdős József; beszélt még Lukács József, dr. Mentsik Ferenc, dr. Mésszoly József, Steiner Géza, dr. Kardos Sándor, Simon Árpád, Sarkadi Ignác.

A várakozáson felül sikerült ünnepe rendezésén Erdős József elnök, Steiner Géza igazgató és dr. Friss Adolf főorvos fáradoztak.

Halálos vasuti szerencsétlenség.

Szombaton éjjel halálos vasuti szerencsétlenség történt az ercsi pályaudvaron. Pár nappal ezelőtt mint a vihar szele márkét kisebb baleset történt ugyanezen a helyen. Az ercsi pályaudvart most nagyobbítják. Az épülő cukorgyár miatt bővítik a teherpályaudvart s máris 15-16 sín-párt raktak le, melyek között nagyon sok a csonka sín. Egy ilyen „zsákutcán” történt a szerencsétlenség.

Az egyik kocasinapáron, hogy tovább ne menjenek a kocsik, 60 darab sint fektettek keresztbe. A jelzett időben ennek a sinhalomnak ment neki egy tehervonat. A mozdony rögtön felfordult s darabokra törött. Az utána következő négy kocszi szintén szétzúzódott. Az első kocsi-ban ült *Horenszki József* 31 éves nős, 3 gyermek apja, szigetvári lakos fékező. Ezt a szerencsétlen embert borzalmasan összehaláltva, holtan húzták ki a kocsii romjai alól. Rajta kívül a mozdonyvezető és vonatvezető sebesültek meg vesélyesen. A gép ugyanis elcsúszott s a kiömlő forróvíz és a szerte repülő szilánkok sebesítették meg őket.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy az állomásból a tehervonatot és egy személyvonatot egyszerre indult ki. A váltó ott áll, ahol a csonka sín és a fővonalat összemennek. A személyvonatot a fővonalon haladt, a tehervonatot pedig a csonkasínpáron s, minthogy a váltó a személyvonatot javára volt állítva, a tehervonatot nem mehetett máshova, mint neki az akadálynak. Szer-

rencse még, hogy a személyvonatot az utolsó pillanatban megdöntötték állítani; mert különben a váltónál a két vonatot összemegy, és több emberélet esik áldozatul.

Dr. Damján szolgálattevő tiszt azt vallja, hogy így szólt a tehervonatot vezetőjének: Mehet, de csak a személyvonatot után. A vezető azonban csak az első szót hallotta és elindult.

A szigorú vizsgálat megindult.

HIREK.

Naptár.

Október 15.	Kedd.
R. Kath.: Teréz.	
Prot.: Teréz.	
Gör.: Ciprián.	
Zsidó: Sabbat Vajere.	
Nap kel: 6 ó. 19. nyugszik 5 ó. 11.	
Hold kel: d. u. nyugszik 7 ó. 37.	

— **A bodajki zarándok at,** melyeket a két fehérvári plebános vezetett fényesen sikerült. Lefolyásáról holnapi számunkban bővebben referálunk.

— **A Kereskedelmi Csarnok közgyűlése.** A Kereskedelmi Csarnok vasárnap d. e. fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgya alelnök választás volt. A közgyűlés azonban ezen állást nem óhajtotta most betölteni, hanem a rendes közgyűlésre halasztotta. A betegsége miatt lemondott Schlesinger Sándornak köszönetet szavazott buzgó munkálkodásáért s kegyelettel emlékezett meg volt nesztorukorról, néhai Gommer Mórról. A közgyűlés ezzel véget ért.

— **A házbróllár ügyében** a programbizottság által kiküldött szülők körüli bizottság f. hó 18-án d. u. 3 órakor ülést tart.

— **A novemberi esküdtészek.** A székesfehérvári kir. törvényszéken tegnap délelőtti tartották meg a novemberi esküdtészek tagjainak kisorsolását. Jelenvoltak: Geiger Dezső kir. törvényszéki elnök, Sarkány Ferenc és Sipos Sándor kir. tszéki bíró, Hrabovszky Aurél kir. ügyész és dr. Kellec Károly kir. törvényszéki jegyző. A sorsolás megjelölt, *rendes esküdték listék:* Almássy Antal Kovács, Bähn Abraham tanár, Berveiler János szabó, Bódás János szatócs, Bokor Lajos ny. pü. főbiztos, Boross Jenő takp. pénztáros, Bozai Sándor földmives (Soponya), Branizsa Károly lapszerkesztő, Bruck Rezső nagybérlő (Seregélyes), Brussa Győző kereskedő, Cserna Károly birtokos, Deák Pál csizmadia, Deutsch Adolf kereskedő, Fábian István ácsmester, Fister István birtokos, Gál István borbély, Grünfeld Béla kereskedő (Kápolnásnyék), Győry József urod. ispán (Seregélyes), Hartal Mihály földmives (Lovasberény), Kainersdorfer Frigyes urod. tisztartó (Iszkaszentgyörgy), Kis István földmives (Seregélyes), Magyar Mihály földmives (Seregélyes), Markgruber János kereskedő (Nagyilang), ifj. Némethi József földmives (Csór), Ott Károly pü. m. számtiszt (Kápolnásnyék), Rott Ignác fődérsz (Nagyilang), Sebők István földmives, (Polgárdi), Szalai Imre kisbirtokos, (Füle), Szaniszló Gábor urod. intéző (Seregélyes), id. Vaskó Imre földmives (Aba).

Pótesküdték: ifj. Héjji Imre vendéglős, Kálmán János birtokos, Ko-

ronafy Károly borbély, Kovács Ferenc tobak, Kovács Károly fűszerkereskedő, Kovács Mihály ny. végrehajtó, Kovács Sándor sütő, dr. Kövesi István ügyvéd, Kubik K. Lajos köcs. néps. e. hiv. at., Kunos Gyula felsőkeres. isk. tanár, valamennyi székesfehérvári lakos.

— **Kardot használt a rendőr.** Bodó István Ósz-utcai lakos népezésnek egy legény vasárnap este összetörte a hegedűtokját. Hamarosan rendőrt keritettek, kiének láttára a legény elfutott. A rendőr üldözöbe vette. Futásközben a meketől visszafordult s mellé vágta a rendőrt, majd ismét futott. A rendőr megállt, de amiut megához tért újból üldözte, most már az ő bántalmazóját. A legény megint visszafordult, de ekkor már bicskával. A rendőr kénytelen volt kardot rántani s fejbe vágta, majd — mivel még ekkor sem állt meg, még kétszer megütötte. Az egyik ütessel a legénynek azon kezét, melyen a bicska volt, három ujat vágta keresztül. A jólabu fiatalember még így is elfutott. Csak tegnap reggel tudták elfogni a rajta levő sebek után. Kocsis István öreghygy-rózsadűlői legény személyében. Egyelőre a kórházba vitték. Az eljárást megindították elene.

— **Vigyázatlanság.** Csemmel János sárbogárdi 30 éves napszamos forgópisztolyát tisztította. Hat golyó volt benne s azokat szedte ki, a hatodik golyó kiszédésénél a pisztoly elszűlt s golyó balkezébe furdott. Beszállították a Szent György kórházba.

TEÁT MINDIG A FIUMEI KÁVÉBEOZATLÁNÁL (Barátok-épülete) vásároljon. Telefon 250. Háztartási-tea 1 csomag 5 dkg. 40 fillér, 1 csomag 10 dkg. 80 fillér.

— **Alba mozgófényképszínházban** október hó 15 és 16-án itt először „Művészet és ártatlanság” erkölcs-dráma 2 felvonásban 800 m. 4 mellékkép. 1. A karikatúrista. 2. Gazdag nagybácsi kerestetik. 3. Letartoztatott rendőr. 4. Péterhof az orosz cár rezidenciájára. — Október 17-én **Az elvesztett boldogság** dráma 3 felvonásban. 3 mellékkép: 1. Spiritizmus. 2. Az újságíró. 3. Álmodó város.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a. a. a Zirci templommal szemben).

Kiváló minőségű hentesáruk, felvágottak, kolbászkok, délutánonként meleg füstölthusok MARSCHALL-nál Kossuth-utca.

— **Anyakönyvi kimutatás.** 1912 évi október 5-től október 12-ig. Született: Törvényes fiu 8, leány 12, törvénytelen fiu 2, leány —, összesen 22. Elhalt: Törvényes fiu 6, törvénytelen leány 3, törvénytelen fiu —, leány —, összesen 9. E szerint a születés a halálozást 13-al multa felül. Házasságra lépett 6 pár.

Elhaltak:
Neuwelt Ignácné, Stern Nettí, izr. 70 éves, Kossuth utca 18.
Tomán József, r. k. magánzó, 77 éves, Sütütcua 32.
Kálmán Dánielné, Novák Mária, izr. 45 éves, Lépcső utca 2.
Sommer Mór, izr. kereskedelmi tanácsos, 79 éves, Kossuthutca 5.
Szalai Ferenc, rk. mezőgazdasági kocsis, 39 éves, Ezrespuszta.
Szabó Ferenc, rk. napszamos, 67 éves, Kertalja-utca 9.
Bakos Istvánné, Ferenc Julianna,

ref. napszamos, 33 éves, Seregélyesi út 1.

Beregi Ferenc, rk. kéregető, 3-éves, Seregélyesiút 1.

Virág Ferenc, rk. gyümölcsárus, 43 éves, Szederútcua.

Kihirdetések:

Nagy Gyula, Imre, Benédek, rk. posta és táviráségédítiszt Budapest és Metykó Anna, rk. Székesfehérvár.

Goschi Péter dr., m. kir. állami főreáliskolai tanár és Kuthy Ilona Teréz, rk. Székesfehérvár.

Rumony Ferenc, rk. földmives és Virágh Mária, rk. Székesfehérvár.

Sattler Mór, izr. önálló szobafestő Budapest és Weisz Otília, izr. kereskedő, Székesfehérvár.

Színház.

Műkedvelő színelőadás.

Okt. 13.

A Székesfehérvári Polgári Dalkör vasárnap este műkedvelői színelőadást rendezett a városi színházban *Fekete Irén*, a Szalkay színársulat kitünő művésznőjének felléptével. Színe került az Aranykakas c. bohózat. Hogy milyen rokonszenvenvel viseltetik városunk közönsége a Polgári Dalkörrel szemben, azt igazolta az a zsúfolt ház (az orchester is tömve volt), mely az előadást végignézte. Műkedvelőkről lévén szó, természetesen simára kellett reszeltetnünk a kritikát író tollunk hegyét. *Fekete Irén*, a színészek között is elsőrangú, műkedvelők társaságában nem kritizáljuk. A többi szereplők közül pedig (a hőlygek jönnék először) Jandrók Jankát kell említenünk első helyen, ki kellemes hangján oly ügyesen énekel, hogy szinte meglepte a közönséget. Mellette Kovács Mariska, Stibál Margit, Prónay Irén és Jandrók Gizi töltötték be kedvesen a darab szép szerepét. A férfiszereplők közül Arany Nándor (Dachseimayer) kapta meg az elsőség palmáját. Nagyszerű német kiejtését csak egy kicsit mondta volna hangosabban, akkor sokan igazi színésznek nézték volna. Mint műkedvelő, határozottan elsőrangú. A medvetáncban ő volt *Fekete Irén* partnere s pompás groteszk figurát nyújtott. Rajta kívül Mezőné láttunk nagy igyekezetet Fürgé Tóni szerepében. Meg kell dicsérnünk tiszta, érthető beszédéért Varga Gyulát, az ügyeskedő pikolót. Az előadásnak 12-kor vége volt.

Nyilttér.)*

„Az ercsi kath. kör szüreti mulatsága közül” címen Wimmer Odón gyógyszerészsegéd a Székesfehérvár és Vidékében személyemet illetőleg azt írta, hogy a F. Napló okt. 6-i számában megjelent cikkem elejétől-végig hazugság, azt, hogy a szüreti mulatságot, amelyet fokossal kezemben, én vezettem volna, az én kedvemért tartotta meg a kör; azt, hogy én a templomban, amikor a híveinket az egyöntetű éneklésre kérem és figyelmeztetem, ezzel tüntetek, azt, hogy én őt a körből kipofoztattam és a tagokat is ezzel ellene lázítottam stb. — amely vádaskodása semmiben sem felel meg a valóságnak. Hogy multkor cikkem nem hazugság, azt a bíróságnál bebizonyítom és ugyszintén ugyanott tanuk-

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget Szerk.

kal kimutatom annak igazságát, hogy a templomból senkit ki nem utasítottam, hogy amit ő fokosnak írt, sőt abba volt, hogy a templomban való felszólalásom nem minősíthető tüntetésnek és végül azt is, hogy nem én pofoztattam ki, hanem a tagok maguk kényszerítették, hogy a körtermet elhagyja.

Erosi, 1912. okt. 12.

Laktis Pál.
képfán.

11271|1912. sz.

Zártajánlati hirdetés.

Székesfehérvár szab. kir. város agg és szegényügyi bizottsága felhívja mindazokat, akik az aggok, szegények, foglyok és toloncok élmezéséhez szükséges nyers anyagot, vagy kenyeret 1913. évi január hó 1-től 1915. évi december hó 31-ig szállítani kívánják, hogy az alább jelzett biztosítéki összeggel ellátott zárt ajánlataikat folyó évi október hó 18-án délelőtt 9 óráig a tanácsi iktatóba annál is inkább adják be, mert később beadott ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A nyers anyagok szállításához 200 K, a kenyér szállításához 100 K biztosíték szükséges.

A felvételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban be tekinthetők.

A benyújtott zártajánlatok felett a városi tanács a legközelebbi ülésen végérvényesen határoz.

Szekesfehérvárt 1912. évi október hó 14.

Lipcsey Lajos sk. Nagy Ignác sk.
jegyző. elnök.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Fuvarost keresek 2-3 heti utazásra a megyében, lehet egy lovas is, bővebbet Tolnai-utca 6.

Egy ügyes bolti leány azonnal felvételek. Rotter 1. Kosuth-utca.

Egy könnyű üzleti és egy könnyű fekete fedeles kocsi jutányos áron eladó, Bogyai Andor fűszerkereskedőnél Buda-ut 1.

Szeder-utca 23. számú ház szabadkézből azonnal eladó. Tudakozni ugyanott.

Egy ház, egy buzafölde, egy 5 oktályos szőlő, két szántóról szabadkézből eladó. Tudakozni lehet Kecskemét-utca 21. szám,

Eladóház. Csutora-utca 8. sz. számú ház, lakás istálló és 300 □-öl telekkel eladó. Tudakozni lehet Iskola-u. 8. I. emelet 5. sz.

Egy perfekt szakácsnő és egy mindenféle fiu helyet keres.

Egy intelligens uriaszony gyermek mellé, vagy háztartás vezetésére e hó 15-re helyet keres. Valamint két intelligens leány szintén gyermek mellé vagy komornának ajánlkozik.

A takarodó uttól a középső dűlőben és a lapos kúti dűlőben egy-egy buzafölde természetesen vagy termés nélkül eladó tudakozódní lehet Rácz-utca 41.

**Ez a „Muki“
MŰVÉSZ**

**Szajharmonika
dobbal**

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál.

Ara tokkal és egy mesés ajándékkal együtt

**CSAK 4 KORONA
WAGNER**

a „Hangszer-Király“

országos elismert elsőrendű hangszerárúháza, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Varrógépjavitások

műhelyünkben gyorsan és szakemberrel készíttetek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legújabb varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádor-utca. Töltényi-háza

ÁLLANDÓ BETÉTEKRE

5% - OT

ad a

**Székesfehérvári
Hitelszövetkezet**

Székesfehérvári BUTOR-

készítő iparosok szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet Tagja. — Telefon 258.

Saját készítményű butorainkat óriási mennyiségben tartjuk raktáron, leggyeszerübbtől a legfinomabb kivitelig, melyre a n. é. közönség figyelmét felhívjuk.

Munkáinkért a legmeszebbmenő szavatosságot vállaljuk.

A t. közönség pártfogását kéri a

**Szövetkezeti
Igazgatóság.**

Sz.-fehérvár, Kossuth-u. 10.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI HITELSZÖVETKEZET árraktára

szállít:

I. r. porosz diószenet . 4 K — f.
II. " " " " . 3 " 60 "
II. " " darabos . 3 " 60 "
szápári darabos szenet . 2 " 40 "

cseshasábot m³-kint . 11 K — f.
bükksasábot " . 10 " 50 "
dorogfát " . 8 " 50 "
apritott fát mm.-kint . 2 " 44 "
árban. A házhoz szállítást a szövetkezet vállalja:

1. a szén mm.-ját . . . . . 16 fill.
2. hasábfá m³-ét . . . . . 60 "
3. az aprított fá mm.-ját helyre öntve . . . . . 16 "

Mint hogy az őszel előrelátható árutrolódás és vagonhiány a szállítást késleltetheti, kérjük tagjainkat, hogy megrendeléseiket mentül előbb juttassák hozzánk.

Az igazgatóság.

**Ha
eladni**

vagy
venni-valója

van

az apróhirdetések közt
tegye közzé!

SZENT ISTVÁN

ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő.
Székesfehérvár, Bástya-utca
3. szám.

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikuttal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen újonnan átalakítottam és minden igényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el napoként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekinteteken szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem elsőrendű masszírozók és tyukszemvágókókból áll, akik szakképzett-ségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

Gőzfürdő napok:

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.

Hölgyek részére: Napoként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át. A fürdődíj pénteki napon kivételesen 80 fillér, ruhával együtt.

Fürdődíjak ruhával együtt:

Gőzfürdő . . . . . —60
Gyermekek 10 évig . . . —30
Porcellán kád . . . . . 1—
Cinkád . . . . . —80
Hideg-gyógyfürdő . . . —60
Iszapfürdő . . . . . 2—
Szénsavas-fürdő . . . . . 2—
Sósfürdő . . . . . 1—

BÉRETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

A mélyentisztelt közönség szíves pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÖGL GYULA,
fürdőtulajdonos.